

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közigazgatási s társadalmi lap.

A SZABADELVÖPART KOZLONYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve
 Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 " "
 Negyedévre . . . 2 " " 50 kr.
 Egy órára . . . 1 " "

Előfizethető helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi útra nyomatdájában**, aztán Telegdi K. Lajos és Ifj. Csathy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábos posztó 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s több ízben megjelenő hirdetéseknek leengedés történik. Helyi hirdetés minden hirdetés után 30 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valamit a nyitási költségekkel egyetűl a kiadói irodában vétetnek fel. Az előfizetési s hirdetési díjak a kiadóhivatalban, a lap szellemi részét tartozó közlemények a szerkesztési irodában érkezendők.
 nagyjutoza Jóna ház 1704. szám alatt

Az új triumviratus.

Zichy Jenő grófnak megártott a nagy dícsőség.

A hazai sajtó, közte a mi lapunk is, osztatlan elismeréssel dícsőítette a nemes gróf buzgalomát a székesfehérvári kiállítás létrehozása körül. Ha a lelkes fáradozása s a sikerre, mely a fáradozást követte, utal Zichy, igaz van, hogy büszkén elmondhatja, miszerint „az igaz akarat becsületes munkával párosítva mindig győz.” Igaza volt, hogy nem törődött öcsérlőival, mikor kételkedtek erejében, mikor kigunyolták s büszke önértéssel hivatkoztak életének két és fél évére, melyet az igyének szentelt.

Hivatkoztak is mind erre s el is mondja mindezt és még többet is egy Károlyi Gyula grófhöz intézett levélben, mely ha csak privát levél maradt volna, nem tekinthetők azt egyének mint a nemes fölbuzdulás kifolyásának, mely tért keres a további működésre. A levél azonban közzététetett a „Magyar iparosok lapjában.” Tehát sajtóképp a nagy közönség számára iratott és így nekünk is van hozzá egy kis szavunk. Tiszteletük mindenben a lelkesedést. Ritka madár az már mai napra és fásult, közönyös, rideg világban. Távollegről tehát fölünk a szándék hogy lehíttük e lelkesedést ott, a hol az még fölbuzog s legyen meggyőződve Zichy Jenő gróf ur, hogy jóakarattal fogtunk hozzá levele olvasásához.

Még az önértetnek ama nagyon is erős hangját, melyvel levele kezdődik, hajlandók vagyunk megbocsátani a férfiak, ki nem csupán szavakra, hanem tetteire hivatkozhatik. Örülünk, ha igaz, a mit ír, hogy „nem veszté el a sok tömjén közepette a fejét.” S örülünk, hogy a cselekvés terére utalja a nemzetet. Mi is aláírjuk szavait:

„Ne képzélje senki, hogy pusztá szóval, szép frázissal lehessen egy országot megmenteni. Munkálkodni és áldozni kell ott, nem pedig beszélni.”

De oly érdemeket még nem szerzett Zichy Jenő gróf ur, hogy csak egy télvállról beszéljen mindazokról, kik ma a közélet terén szerepelnek. Nem mondja, hogy nem volt köztük egy pár valamire való ember, pl. Desewly Emil, Kazinczy Gábor, Deák Ferencz; de a java elhullott és a ki maradt, arról mindegyikről olyan véleménynyel van a nemes gróf, hogy a „Magyar iparosok lapja” csak két sor pontozással tartja tanácsosnak az olvasóval tudatni, vagyis inkább kitaláltatni a nemes gróf véleményét.

Mintán ily módon pálezát tört a gróf ur az összes parlament fölött, azon fölfedezésre jut, hogy Magyarországon csak egy férfi van, a ki megmentheti a hazát. E férfit Zichy Jenő grófnak hívják.

Nagy szerénység tőle, hogy a hazamentő óriási munkára még két más társat választ magának. Az egyik Széchenyi Béla gróf, ki arról nevezetes, hogy a nagy Széchenyi István fia és Afrikában járt oroszlanvadászaton; a másik Károlyi Gyula gróf, kiről annyit

tudunk, hogy a nemrég elhunyt derék Károlyi György gróf fia. Még mindkettő tükéletesen „intakt”, mint Zichy Jenő gróf ur magát kitejezi, a mi gondoljuk, azt jelenti, hogy még semmit sem eslekedtek és e szerint legérdemesebbek arra, hogy a nemzet vezéréivé kiküldtassanak.

E triumviratus fogja aztán kezébe ragadni az ország zászlóját, — természetesen majd az őszszel. Addig a méltóságos urak fürdenek. Más ember a dolog bevégezte után pihen, ő méltóságai a kezdete előtt. Hanem az nem baj. Őszszel majd összegyűlnek s Zichy Jenő gróf elfogja terjeszteni kereskedelmünk és iparunk, nemkülönbben gazdasági viszonyaink teljes és gyökeres átalakítására vonatkozó tervezetét.

Ő méltósága tudja ugyan, hogy „nagy, óriási a vállalat”; de meg van győződve, hogy habár az eredmény nem leend is azonnal észrevehető, neveket áldani fogja az utókor, mert többet tettünk száz parlamentnél, mert megmentettük a hazát saját maga elől saját magának. Megóvtuk a végenyestől! Megmentendünk vagyoni bukásának elhárítása által nemzeti jellegét és megvetettük ezáltal későbbi időkre függetlenségét alapját.”

Ilyen erős meggyőződés ellenében persze, hogy nincs mit mondanunk; de ohajtottuk volna, hogy a nemes gróf, ki azt mondja, nem szereti a hangzatos frázisokat kevésbé hangzatos programmal lépett volna a nyilvánosság terére. Több eredménye lett volna s valóban hasznos szolgálatakat tehetett volna azon a téren, melyre működése főszálat akarja fektetni: az ipar fölvirágztatása utján.

Egyébként legyen meggyőződve a nemes gróf, hogy a közélet általa lengett és elítelt férfiak teljes szívvel kívánnak neki sikert; hanem a bizalmat majd csak akkor tessék követelni, ha látja az ország, hogy mint akar ez a nemes triumviratus?

— **Az elhunyt Wenckheim Béla** báró utódjait Orsz. Béla báró van ő felsége személye körüli miniszterre kijelölve. Orsz. báró mint a külügyminiszterem sok éves osztályfőnöke, Ausztriába meszteterjedő összeköttetésekkel bír minden politikai körökkel. Orsz. Béla bárónak ő felsége személie körüli miniszterre való kinevezetése csak később fog bekövetkezni, miután a külügyminiszteriumban vezetett ressortját átadta.

— **A földadó szabályozása** tárgyában a hivatalos lap tegnapi száma fontos rendeletet tesz közzé a pénzügyminiszterrel. E rendelet utasításokat tartalmaz az iránt, hogy miképp kelljen a földadást a tulajdonosok és egyéb tulajdonosaiknak megfelelő minőségű osztályokba sorolni. Az osztályosítás a kir. becsülő, illetőleg értékesítő és a választott járásbeosztó, esetleg helyettesítő által együttesen hajtandó végre. A kataszteri igazgatóság a becsülők rendelkezése alá bocsátja a község kataszteri telegnyelvet, a térkép-vázlatot és ott, a hol a részletes kataszteri fölmérés történt, a birtok-vázlatot, a kataszteri mérnök által készített különbözőzeti ívet és a helyszínelési és osztályozási munkálatokat. Az osztályosítás sorrendet a kataszteri igazgatóság állapítja meg. A sorozás napját a kir. becsülőbiztos az illető községgel legalább

A „Debreczeni Ellenőr” tárczája

Egy szép cassiernő története.

Beszély.
Írta: Kr. Karczag Vilmos.
(Folytatás.)

I. Az anyja megczirogatta a kis Jenő borz gondor fejét és biztatta, hogy nem baj az, nem kell azért félni.

Erre aztán megindult a kerepelője az eleven kis fiúnak.

— Aztán mikor elment — mondá — bementem a konyhába és vizet ittam, mert mikor meg szoktam ijedni, mindig vizet kell inni. Ugy-e mama?

Blanka ijedve betartotta a kis Jenő száját, mert az olyat mondott, a mit annak a sok vendégnek nem szabad meghallani.

Mikor aztán látta, hogy azok a jökevény urak ismét közelitnek hozzá, hirtelen felállt: betegeség ürügye alatt hazá kéredzett.

Ödön elkísérte hazáig.

Alig hogy kiléptek az ajtón, a szomszéd utcájában az ivóból egy rekedt hang azt kiáltotta, hogy:

— Ez az! Erre a hangra Blanka összerázkódott, szorosan hozzá simuló Ödönhöz s csak annyit tudott mondani:

— Stessünk!

II.

Abban az ivóban ez este nagy dolgok történtek. Vig volt mindenki, mert egy ösmeretlen valaki megvendégelte a kompaniát.

Ez a valaki csak annyiban különbözött a többi rongyosoktól, hogy kivált azok közül egy főnyi magassággal és mert bizonyos tiszteletet kívánt személysége iránt a többiek fölött.

Már mindenki elérte azt a helyzetet, a mikor az ember a szesz mámorának szolgálataiba lép s tehetetlenül bír, de mégis szót fogad.

Az a valaki már alig bírta fejét, hol balra, hol jobbra bukkott s mégis hogy ő nem részeg, azzal akarta bizonyítani, hogy öklével jokat ütött az asztalra. Mikor aztán megereget a nyelve (bárha akkor is inkább csepeggett róla a beszéd mint folyt) elmondta, hogy valaha ő gazdag ember volt és hogy neki szép kis felesége, meg egy kis gyermeke is volt. De mert egy néha napján jól elpálhagotta a gyöngyöm adtát, hát megszokott.

— Jól tette! Tévé hozzá utjogva. Nyug volt a nyakamon. Nem voltam ur, mint ma, nem

10 nappal előre tudatja a birtokosok értesítése végett. Az osztályosítás a topografiai rend lehető megtartásával hajtandó végre. Az osztályosításnál a birtokos meghallgatandó. Ha a földrészt több tulajdonosra ment át, az tört alakjában az eredeti szám megtartásával jelölendő meg; stb. — Ajánljuk a rendelet szövegét a földbirtokosság figyelmébe.

Az uralkodói találkozás Gasteinban.

Uralkodónkat, ki szombaton délelőtt fél tízenyire érkezett Gasteinba, nagy ünnepléssel fogadták. A földhely valamennyi háza zászlókkal, szőnyegekkel, virágfüzerekkel volt ékesítve, ez alkalomra tömördeként jöttek a környékből, és számos idegen. A „Merán” nyári lakhoz vezető úton három izléses diadalkapu volt emelve. A Bóchein féle vezető út elágazásánál volt a díszkapu, melynek felet a császári ház színeivel, a másik felét a magyar nemzeti zászlókkal ékesítették föl, felül pedig a magyar korona s a kétfejű sas voltak láthatók. A „Straubing” és „Hirsch”-féle vendéglőkön hatalmas magyar nemzeti zászlók lengtek, számos magánház is magyar zászlókkal volt díszítve. Hajnalban mozdulorogás ébresztette föl Gasteint, mely tíz órakor már egészen talpon volt; ötven iskolás leány felhárban, vörös-fehér zászlókkal és ötven iskolás fiú fekete-szürke zászlókkal vonultak az induláshoz.

Ő felsége porosz ezredesi egyenruhában volt, s négy fogatú utazó kocsiában érkezett meg b. M o n d e i szányságával. A díszbe öltözött leányok koszorukat nyújtottak át, melyeket Ő felsége mosolyogva s örömmel fogadott. Az arisztokrácia jelen volt tagjaival sokáig időzött, legtovább Schwarzenberg herceggel s Szlávyval.

A cerce még nem ért véget, mikor a német császár megérkezett. Ő felsége I. Ferencz József elébe sietett, s a két uralkodó megölelte s megcsókolta egymást.

Három órakor a német császárnál lakoma volt, melyen Thun gróf uralkodónkat felkérte, hogy a vadászaton vegyen részt. — Uralkodónk azonban már tegnap elutazván, a szíves meghívást nem fogadhatta el.

Szerajevo pusztulása.

Bosznia fővárosa a lángok martaléka lett. A tűzvész pénteken este fél tíz körül, egész éjén át dúhított, s a belváros, nevezetesen a kereskedők negyedét teljesen elpusztította. Huszazer ember halálotlan. Wartenberg herceg fáradatlan munkálkodásának, melylyel egész éjén át a tűzvész lokalizására irányuló munkákat személyesen vezette, köszönhető, hogy reggel 8 órakor a pusztításnak határt szabtak. A földparancsokat ebből a fáradozásából az egész helyörség s a hivatalnokai kar a legelőször módosították.

Ez rendkívül súlyos csapás Bosznia fővárosára. A latin nyelvű azon része Szerajevo-nak, mely az okkupáció után leg hamarabb öltött európai jelleget és melyben az idegen európai kisvárosban képzelhette magát. Szerajevo városát tudvaleg a Miljačka patak szeli ketté; a nyugati parton van a tisztán mohamedán város rész, melyben az okkupáció előtt keresztények nem is voltak szabad házat venni. Itt, továbbá a délelőle eső hárgyén, és a keleti hegyek lejtőin laknak sűrű tömegekben a mohamedánok. Ezt az idegen is észreveheti abból, hogy a város-részekben lépten-nyomon akad egy-egy dszmiára (meccset). A keresztények a város melyében fekvő részét lakják. Ezt a fúteza, mely a császártól kivezet a nagy katonai kórházhoz, kérésfélle szeli. A fúteza keleti oldalán laknak a hriscsaninek, azaz görögkeleti bosnyákok; Itt van a fúteza az görögkeleti templom, egy barokk izlésű, de szembetűnő nagy épület, melynek fehér belső falait orthodox askéták rideg arczképei díszítik.

A fúteza és a Miljačka közt van a voltkepeni latin negyed, Szerajevo-nak legsűrűbb népességű városrésze. Itt jobbra kato-

likusok laknak, kik a legmelegebb rokonszenvvel fogadták az okkupáló hadsereget. A fúteza közlő szűk, görbe utcácskák vezetnek a Miljačkához. A házak legjobban közelednek az európai építési modorhoz; a kapukon gyakran látni latin betűs feliratokat. Az udvarok igen tiszták; a lakosság szebbik fele a természet-től gyönyörű fekete szemekkel van megáldva, de fejükön a hriscsanin nők takaros feztét a kendők idomatlan tömege helyettesíti. Igen nyádjassak az idegen iránt és egyáltalán nem restelnek, ha a katoná megszólitja őket, vagy enyélget velük, míg a mohamedán nő fut, ha csak messziről látja is az idegent, a szerb nő meg kurtán, hidegen felelget.

Legérdekesebb a fútezával és a Miljačkával parhuzamos szűk „latin” utca, apró házakkal, melyekben a lakosság olyan sűrűn lakik, hogy mozogni is alig bír. Valószínű, hogy itt ütt ki a tűz és ez okozta rohamos terjedését. E szűk utcában, melynek házai háttal vannak a Miljačka felé, a tűzoltás a legnagyobb nehézségekkel jár.

Mihelyt a tűz itt nagyobb mérvet öltött, a Miljačka felé levő fúteza sort végveszély fenyegette. Pedig e soron van Hilek kereskedése, az első európai berendezésű üzlet Szerajevo-ban, továbbá a monarchiából bevándorolt kereskedők, korcsárosok, kávéosk üzleteinek hosszú sora, melyek legjobban emlékeztetik az idegent arra, hogy Boszniát most már európai hatalom bírja. A veszélyt el nem kerülhetette továbbá a katolikusok kis templomocskája. De a legnagyobb csapás volt az, hogy a tűz a latin negyedből elterjedvén, átcsapott a szomszédos császára, hol a fabódék ezreinek rendetlen tömegeire a tűzvésznek legnagyobb tápot nyújt.

Ezzel tönkre van téve nemcsak Szerajevo-nak, de egész Boszniának kereskedelmi és ipari gyujtonja, az áruaktárak és iparműhelyek egész tömege.

Az európai kereskedők óriási károkat szenvedtek, a benszülött kereskedői osztály teljesen tönkre van téve; a kár milliókra rug. Legéget a katolikus templomon kívül a szerb templom, a zsinagóga, a nagy Beovamcsent, a német konzulátus épülete, a „Hotel Ausztria”, a Ferencz József-ut a szerbtemplomtól kezdve egész a császáriig minden baltal együtt; csak a beztizában mentettek meg a boltokat. Vízben, fesszékben nagy hiány volt; s erős szél fújt. Menteni alig lehetett; hogy mennyi emberélet esett áldozatul, még nem lehet tudni; két század katoná odaégett, s a legénység közül számosak szenvedtek sérüléseket. Huszni basa is kénytelen volt menekülni, lakása teljesen leégett.

Egy távirat megerősíti a hírt, hogy a tüzeset Scheracz nevű kereskedő gondatlan spiritus-kezeléséből származott. Az áldozatok számát még nem lehet tudni. Ujabbán is 9 sebesült katonát szállítottak a kórházba. A kárt 100 millióra becsülik. Ő felsége az első százkételet nyitására 10,000 frtot küldött. A várost erős katonai őrszárak járják fel.

Kossuth Lajos levele.

Gyöngyös vidékéről egyik földbirtokos Olaszországba akarván áttelepedni, tanácsért folyamodott az őz hazafihoz.

Kossuth erre levéllel válaszolt, melyet a gyöngyösi „Közöny” egész terjedelmében közöl.

Kossuth egyáltalában nem tanácsolja az illetőnek a hazából kiköltözést. „Ne lépjen ez utra magyar ember, — ugymond — „ha nem kénytelen vele, vagy ha real lép, legyen elkészülve, hogy szíven egy mardosó érzés fog ráütni, melynek neve, „honvágy”, melyet nem enyhít idő, mely csak nő az évek számával, mint nő a pálmafa a teher alatt.”

A mi a haszonbérbe adható gazdasági telep-ekre vonatkozó gazdasági kérdést illeti, erre nézve Ilháztól, kinek ismerettség van, kérdéseket tett a környékbeli viszonyokat illetőleg. Ezek nem igen kecségtetők idegen emberre. A föld nagyban kapos, földműves em-

berek, kik a földet nem napszámokkal, hanem saját kezükkel művelik, 60-tól 100 lirágig is megadják a haszonbért egy „giornataért” (körülbelül egy kis hold mintegy 4000 négy-szögméter, a mi 1000 négyyszögöl körül jár) ezekkel napszámos munka mellett bajos versenyezni; igaz, rosszul szántanak, ekéjük, jármak, most is olyanok, mint a minőknek Virgilius leirta Georgiconban ezer év előtt, de ezzel az ügyetlen szárszámmal földjeiket ugyan csak megművelik, buzaföldet boronázzák helyett megberénylik; réteiket megtrágyazzák minden évben, heteken keresztül nem alsznak másut, mint a trágya-hordó tetején, melylyel 15—20 kilométerny körből is bejárnak éjjelenként Turinba embertrágyáért és trágyának vég nélkül, határtalanul, de aztán nem hagyják a földet heverni egy perczig is: egyik oldalán a szántóföldnek még be sincs a lesarított buza takarítva, a másik oldalát már ujonnan szántják s vetik, réteiket irrigálják, trágyazzák, de aztán háromszor kaszálnak és szüretelnek is, selyembarogart is tenyésztnek, fűzgalákat is nyesznek a — buzaföldön s a mellett — polentán élnek! Hát biz ezekkel bajos versenyezni.

Tisza-szabályozási ügy.

A tiszavölgyi társulat központi bizottsága pénteken ülést tartott a fővárosban, melyben gr. Károlyi Sándor egy tetszessé fogadott emlékiratot mutatott be. A bizottság következő fontos határozatokat hozta:

- 1) kérték föl a kormányt, hogy a külön tiszai osztályt mielőbb állítsa fel;
- 2) hogy ezen külön tiszai osztály vagy központi organizmus a központi bizottság által kiküldendő adminisztratív bizottság folytonos összeköttetésben legyen s ennek véleménye minden alkalommal meghallgattassék;
- 3) a pénzügyi bizottság sürgesse, hogy a végleges tiszai kölcsön ügy, a mint az ígértetett, a lehető legutányosabban mielőbb kötéssék meg;
- 4) a vizjog kidolgozására egy ösös bizottság küldésék ki gr. Károlyi Sándor elnöklete alatt.

A kormányval közvetlen összeköttetésbe lépendő adminisztratív bizottság tagjává választottak: gr. Lónyai Menyhért elnök, br. Sennyey Pál, br. Simonyi Lajos, gr. Andrássy Aladár, Kessalerffy János, gr. Wenkheim Frigyes, Dániel Ernő és dr. Darányi Ignác. A vizjogot feldolgozó bizottságba pedig: Kessalerffy János, Sváb Károly, Dániel Ernő és Szilaha Agoston.

Utójjára került szónyegre és tárgyalattott a 8 millió előleg tárgyában kiadott szerződési minták szövege. Az első fehérvárosi társulat felszólalása folytán a kormány föl fog kértetni, hogy a pénz fölvetélté magában a szerződésben nyugtassa, mert e nélkül ugyanazon összeg kétszer esik illeték alá, meg kelléznit ugyanazon összeg utján külön a szerződés és külön a nyugta-illetéket stb.

Ez volt a hosszas értekezlet tárgyalásának lényege.

Nyílt számadás

a f. év jun. 22-én tartott tornánnapelyi tiszta jövedelme felének miként lett fölhazafalásáról.

E közérdekű lapok hasábjain közöltetett hivatalosan, miszerint a hivatali önépelyi tiszta jövedelméből egyszáz o. frt a n-zerindí árvizkarsulatok javára fordítottak. — Ez összegezt állásomból folyólag korynticzai földbe menetelem előtt június hó végén Aradon akkor még alispán, most már főispán Tabajdy Károly k. tanácsos o magához küldöttem. — Mult hó 18-án érkezett s így tavalóttom alatt a váiasz Aradról, melyet én az „adj számot sáfár sáfarkodásodról” szabály alapján közzé tenni kötelelégemnek ismerem: — következő hivatalos levél bizonyítja szerint:

„Aradmegye alispáni hivatalától. 498/879. A debreczeni tornaegylet tekintetes elnökeinek Debreczenben. — A n. z. indí árvizkarsultak segélyezésére folyó évi június hó 30-án

Ezzel neki ment a szekrénynek és kihajgálta annak tartalmát. Végre pénzre akadt. Leszűrt arczáról a diadal.

Blanka reszkette és síró kis fiát magához ölelte nézte e jelenetet és nem mert szólni, csak mikor látta, hogy ez az ember még mindig vár valamire, pedig már meglelte a mit keresett. Kér ezte hogy:

— Mit akar még?

— Azt gondoltam — dünyögé az — hogy . . . elviszem a fiamat.

— A fiát.

— Azt!

Blanka gúrcsösen szorítá magához Jenőt azou erős határozással, hogy nem engedé azt a végtelkéig.

— Vidd mindenem, csak gyermekem ne bántsd!

— De épen azt! Nálam jobb dolga lesz. Legalább nem fogja meg tudni, hogy az anyja „cassiernő” volt, és nálam még „beszéltes” ember válik belőle! — „Erszed!”

Ezzel neki rontott a nőnek, a mikor ez még mindig nem engedett, sirt, jajgatott, kért és fenyegetődzött. — akkor az a marczona részeg ember rohogni kezdett és iszonyu erővel félre lökte at.

(Folyt. köv.)

Arthúr . . . d-utca 2574.

küldött 100 frtnak átvételét nyugtatva, a midőn ezen segélyért a kárt szenvedett szerinti lakosok nevében szívesen köszönetet nyilatkoztam, van szerencsém a segélyben részesített egyének részére kiosztott 100 frtról szóló jegyzőkönyvet a. alatt hivatalos tisztelettel átismaruztatni.

Aradon 1879. évi július hó 16-án. Az alispáni szék ürességében — Szathmáry Gyula főjegyző.

Jegyzőkönyv. Felvétel Nagyszőlősi 1879. évi július 9-ik napján a helyi segélyező bizottság által, a n. szerinti arvizkarsultak részére, a debreczeni toruaegylet által küldött egyszáz forint segélyösszeg kiosztásáról. Jelen levők alólítottak:

Segélyezettek nevei: Kun Gergely 10 frt, Boros Klára 5 frt, Dávid János 10 frt, Farkas Sándor 10 frt, Boros Sándor 10 frt, Tiba Sándor 20 frt, Gáll János 20 frt és Sándor György 15 frt, összesen 100 frt, mely fenti kiosztás után a jegyzőkönyv bezártot s aláíratott Kelt mint fent, Bán József ref. lelkész, Gáll Mihály bíró, mint a segélyező bizottság tagjai, Tabajdi József jegyző.

Mindegy az áldozat, legyen nagy, legyen kicsiny, ha mindene az áldozatok, ez volt a jelszó, mely zsenge egyetünk intézkedésének irányt adott! Vigasztunk jelenben az, miszerint 8 szerencsétlen honfitársaink szeméből pár könnyecpet törölhetünk! Isten óvja szeretett magyar hazánkat, honfi- s leánytársainkat több több csapástól! Debreczen, 1879. aug. 10.

Varga Lajos, toruaegyleti elnök.

Napi hírek.

A Sz. Istvánnapi ünnepély a Margit szigeten, mely a párisiak által a szegedi jávára rendezett ünnepély vizionzásul fog e hó 20-án tartatni, igen fényesnek ígérkezik. Turr tábornok Jeanicot-t a párisi lapok syndicusát s a „La France” igazgatóját levélben felkérte, hogy hívja meg az „Arrogante”-ünnepélyt rendező bizottság nevében a párisi hírlapírókat az ünnepélyre. A ünnepély egyik igen érdekes része lesz a „kürtzene” a bengali fényfelvilágított klastrom romjaiban. A hangversenyben részt fognak venni: Blaháné, Balázsné, Nádayné, Saxiener Emma, Maleczkyné, Markus Emilia, Odry L., Pauli R., Huber J., Agházy K., Várady Antal ez alkalomra irt prologját Márkus Emilia fogja szavalni.

Losonczy László temetése költségeit a magyar írók segélyegylete fedezte, miként ezt szegénysorsu magyar írók temetésénél rendszeren tenni szokta. A szerencsétlen költő vég-tiszteletességén csak véletlenül vehetett részt egy volt-tanítványa, Borosnyay Oszkár, ki nejevel épen a vizvárosi temetőtől indult haza, midőn a vámsorompónál találkozott a kétfogatú halottas kocsiával, melyen egyszerű fakoporsó volt a fölrással: „Losonczy László, élt 68 évét.” Megfordult s a kocsi után sietve, odaért a sírhoz, hol a sírástól egyike, az annyira önzertesen kálvinista és magyar Losonczy tetemei felett németül elmondott egy „Mia-

tyánk”-ot és „Üdvözlégy Mária”-t, aztán egy darab deszkából faragott, feketére mázolt fejfa-felét tűzött a sírfőhöz. Borosnyay ur fölhitte azokat, kik Losonczy tanítványai voltak, járuljanak adományokkal egykori kedvelt tanárok sírjának megjelöléséhez; a felszólaló magára vállalja a stremlek felállításának fáradságait, s annak idején nyilvánosan számol az adományokról. (Lakása Budán van a várban, dísz tér, 78. sz.)

Jókai Mórt könnyen végzetessé válhatott baleset érte közelebb, mikor Stomfa felé hajtott. Az uton ugyanis kocsija egy szénásszekeret akart megkerülni, de a ökör-szekér a lovakat oly közel szorította az árokhoz, hogy a kocsi beledőlt. A kocsiiban Bathó Ferenc tisztartó, Samarjay Károly és Jókai Mór ült. Az Isten uja menté meg a nagyobb balesettől Jókait, mert leghátrányosabb helyen ült; ki akart ugrani, de már késő volt, mert a kocsi épen arra az oldalra dőlt, a hol Jókai Mór ült, ki az esés után lábát fájdtotta, ugyan hogy vezetett ki lett. Koffrányi orvos gyorsan megjelenva, gondosan megvizsgálta Jókai Mór lábát és constasálta, hogy nincs semmi baj. Egy éji ápolás teljesen helyreállította Jókait.

Öngyilkosság. Julow Viktor 18 éves kereskedőség szombaton este a nagyerdőn, szíven lötte magát s pár percnyi vergődés után kiadta lelkét. Tettenék indoka ismeretlen. Ma tették holttestét nyugalomra. — Valóban szomorú jelenség, mily nagy mérvben szaporodik azok száma, kik — gyakran kicsinyes okokból — a halálban kerestek menekedést. Megdöbbentő, hogy ez városunkban rövid pár hét alatt már a harmadik öngyilkossági eset.

Találathat bizonyos összegű pénz. Tulajdonosa átvetheti a városánál levő kapitányi hivatalban.

Helyesen. Egy vásártéri pipaáruló ellen gyanú merülvén fel, rendőrségünk szigorú vizsgálatot tartott, melynek folytán kiderült, hogy az illető „Adler” feiratu pipát egytől egyig hamisak, a mennyiben nem a megjelölt cégétől valók. Ennélfogva a rendőrség a csali árus összes készletét lefoglaltatta.

A lapunk legutóbbi számában közölt áttérési eset záradéka oly megjegyzést tartalmaz, mely a szerkesztő tudta és helyeslése nélkül csuszott be a lapba.

Rákóczy fejedelem — él. A hamburgi törvényszék átiratot intézett a bécsi rendőrigazgatósághoz, melyben körözött bizonyos Meyer Henrik alias János urat Magyarországból, ki ott Rákóczy János fejedelemnek és Nádasdy hercegnek adta ki magát, emellett azonban több betörést és csalást is követett el. Az ál-fejedelem körülbelül 53 éves, 160 ctm. magas, zömök, barna, göndör hajú, szabad homlokkal, barna szemmel, bajuszzal s szakállal. Több nyelvet beszél.

Több rendbeli véres veredések történtek tegnap. Különösen két legény mutatta ki „virtusát”, kik nemcsak egymást összeverték, hanem a tettheyre érkezett rendőröket is botokkal fogadták. Természetesen hűvökre téttek. Régi megbocsáthatatlan büne népünknek, hogy az ünnep- és vásárnapokat nem a maga kipihenésére, hanem dorbozóisaival egészségre

rongálására fordítja. Nálunk is elkelve egy „részeség elleni egyet.”

Gyönyörű olajfestmények kaphatók a vásárbán Müller Ede bécsi-utca szegletén levő üzlethelyiségében; a képek nagy része a bécsi belvederi híres festmények másolata s művészi ügyességgel van kivve. Ajánljuk közönségünk figyelmébe a dús válasszékú képraktárt, melynek egyes darabjai bármely salonnak díszére válnak.

Tanodai értesítés. Plesz Vilmos, izr. tanító nyilv. magán iskolájában kis-ujtuzsán 1747-dik sz. a. hánál az 1878/9. évi zárvisz-gáját f. augusztus hó 14-dik napján tartandja meg, melyre a t. cz. érdeklt szülők és a tanúgy barátjait tisztelettel meghívja.

Boltátalakítások. Kasza nyitkai Endre jónévu üvegkereskedőnk piacz-utcai háza földszinti részét egészen átalakította s üveg- és porcellán-árak raktárul nagyszerűen berendezte. — A városház alatt pedig a volt Molnár Sámuelné-féle bolthelyiségbe Zádor Lajos nyitott díszn berendezett női-díval-áru üzletet s mellette s a l z m a n Lajos férfi divattermet, melyek színtelen igen izélesen és díszesen vannak berendezve. E három új bolthelyiség díszére válik városunknak s követendő példul szolgál kereskedőinknek.

A trónörökös tegnap mint keresztapa volt hivatalos a hírneves zoolog Brem tanár fainak keresztelőjére.

Garibaldi leánya. Civitavechiában egy fiatal ember, ki uszni jó nem tudott, szokot laul lejjebb merészkedett a tengerbe. Egyszerre elmerült, de előbb hangosan kiabált segítségért. Garibaldi tizenkét éves lányka épen ott volt, utána ugrott, s szerencsésen ki is mentette a fuldoklót.

Figyelemreméltó javaslatot tett közelebb dr. Gebhart rókuskörházi főorvos a főváros közegészségi bizottsága előtt. Azt indítványozta nevezetesen, hogy miután a kocsik, különösen ha azok ülésai posztóval vagy ripsz-ripsz vannak bevonva, könnyen inficiálódnak halottszállítás alkalmával, a bérkocsitulajdonosok rendszeresen utasítsanak kocsikulcsaikat kivétel nélkül bárral bevonnai. A bór tudvaleg nem inficiálódik oly könnyen. A közhasznú és figyelemreméltó javaslatot el is fogadta a bizottság s a tanácsnak javasolni fogja annak megvalósítását.

Leasaps. a panamai csatorna genialis tervezője igazán a szerencse fia. Mindenki dicsőíti, a császári család imádta, a köztársasági párt csudálja, most meg a következő királyt kapta Rómából: „A pipa áldását küldi az ön családjának, s megbizott, hogy tudassam önnek jó kívánatait az ozeánközi csatorna sikerültét illetőleg.”

Savas pasáról. az új török külügyi államtitkárról a következő vonast közlik: Savas keresztény származásu. Mikor megcsóit, ipja egy órával az esküvő előtt tudatta vele, hogy az igért gazdag hozományból egy arany sincs meg. Savas elment a templomba, megesküdött a nővel és egy álló évig együtt is lakott vele egyházban, a nélkül, hogy csak valaha egy szót is váltott volna az ártatlan, szép fiatal nővel. A pápa felbontotta a házasságot. Ez a vonás eléggé jellemzi az államtitkárt, ki egyébiránt eszes ember.

Elvetemedett gyilkosok. Prágában egy anya és két gyermeke két testvérjüket kegyetlenül meggyilkolták; egy harmadikat pedig a könyvtőrbeli helyiségben támadták meg, hol alkalmazásban volt s reá és a személyzet-re több lövést intéztek. A most folyó tárgyalás mindig iszonyubb részleteket hoz nyilvánosságra. A két gyilkos által megölt testvérek sorsáról már felolvasták a jegyzőkönyvet; a két gaz oda kötözte beteg testvérét a padhoz anyuk parancsára, levágták a haját, aztán elkezdtek útni, kinozni kegyetlenül a legborzasztóbb módon. — Hogy ne kiáltson, betömtek száját, hogy fájdalmában ne is nyögessen — az egyik bátyja úgy sujtotta főbe öklével, hogy a szegény leány elájult, — aztán oda kötötték az ágy lábához s ütötték tovább. A jegyzőkönyv olvasását e helyen félbe kellett szakítani, mert a közönség az iszony és borzalom kiáltásában tört ki, a három bűnös pedig anya és két fia egymásra néztek és nevettek. Az elnök: — Mit mond ehhez a jegyzőkönyvhöz? Bondra József (neve) Ugy történt minden. Az elnök: S ön még nevet azon, a min elborzad minden ember? — Bondra József (mosolyog.) — S miért ne?

Vegyesek.

A hol pénzért árulják az embert. Odessában jelenleg valóságos emberkereskedést üznek. Külön e czélra berendezett irodák léteznek a város csaknem minden utcájában, a hol mindennemű megrendelések pontosan teljesíttetnek és a kötött vásárok közlegyöző-ileg hitelesíttetnek. A mult heten egy gazdag vasuti vállalkozó egy odessai polgárnak csinos fiatal feleségét vette meg 22,000 rubelért s a vételről formális jegyzőkönyvet vett fel, amelynek erejénél fogva azután törvényesen el is választották a házasteleket. Oroszországban az a szokás divik, hogy ha a házastelek egyike két tanuval beigazolja a másik hűtlenségét, a törvényszék minden nehézség nélkül elválasztja őket. Nagyon természetes, hogy e törvényt veszi igénybe mindaz, a ki el akar válni a hitestársától, a mire Oroszországban mindennap száz és száz eset van. S mindebben az a legérdekesebb, hogy az ilyen törvényszéki ítéletek kihirdetése után azonnal meg lehet tartani az esküvőt, a melyen legtöbb esetben részt vesz a volt férj vagy feleség is.

Tanúgy.

Beküldetett hozánk a kolozs-monostori m. kir. gazdasági tanintézet értesítője az 1878/9. tanévéről. Összeállította Vörös Sándor igazgató.

Az értesítő az intézet szervezetről, az oktatás módjáról, tantervéről, a különféle gazdasági ágak gyakorlati műveléséről s a halgatóság kebelében létező egyletekről részletes adatokat foglal magában.

A mult tanévben volt a tanintézetnek 11 tanára s a három tanéven összesen 80 hallgatója.

Irodalom.

A „Magyar Népvilág” Jókai Mór kiadásában és Vizi László szerkesztésével megjelenő heti képes néplap minden száma változatosabb változatosabb összeállítással jelen meg. Tegnap száma gazdag tartalmából megemlítyük a következőket: A dagói torony, elbeszélés Jókai Mórtól, A horvátok legújabb üzenetéről két cikk, Magyarország gazdasági helyzete, írta Hegedűs Sándor, Az egyes miniszteriumok, Szegedről, A telefon, Különfélék, Zulu háborúból két képpel stb. Ebből láthatni, hogy a derek lapban a nép minden osztálya megtalálja a maga mulattató, érdekes s ismeretterjesztő olvasmányát. A téli időszakban pedig kiválóan gyermekek számára írt közleményeket is fog a lap hozni; ezen kívül közleményeket és egy eredeti, mint fordított regényeket vagy beszéyleket. — Az előzetési ár is oly csekély (egész évre 4 frt), hogy a legszegényebb család asztaláról sincs kizárva a lap, mint számos más drágasága miatt. Melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe ez életrevaló s közhasznú vállalatot.

Az előzetési pénzek a kiadóhivatalba (Feren-cziek tere, Atheneum épület) küldendők.

A „Magyar iparosok lapja” 7. száma változatos tartalommal jelent meg. A szak-írási cikkekben kívül közérdeklő közleményeket és érdekes hírviratot foglal magában. Előfizetési díja 6 frt. (Kiadóhivatal Budapest, sugárút 49. sz.) Ajánljuk e jeles szaklapot iparosaink figyelmébe.

Vegyesek.

A hol pénzért árulják az embert. Odessában jelenleg valóságos emberkereskedést üznek. Külön e czélra berendezett irodák léteznek a város csaknem minden utcájában, a hol mindennemű megrendelések pontosan teljesíttetnek és a kötött vásárok közlegyöző-ileg hitelesíttetnek. A mult heten egy gazdag vasuti vállalkozó egy odessai polgárnak csinos fiatal feleségét vette meg 22,000 rubelért s a vételről formális jegyzőkönyvet vett fel, amelynek erejénél fogva azután törvényesen el is választották a házasteleket. Oroszországban az a szokás divik, hogy ha a házastelek egyike két tanuval beigazolja a másik hűtlenségét, a törvényszék minden nehézség nélkül elválasztja őket. Nagyon természetes, hogy e törvényt veszi igénybe mindaz, a ki el akar válni a hitestársától, a mire Oroszországban mindennap száz és száz eset van. S mindebben az a legérdekesebb, hogy az ilyen törvényszéki ítéletek kihirdetése után azonnal meg lehet tartani az esküvőt, a melyen legtöbb esetben részt vesz a volt férj vagy feleség is.

Felelős szerkesztő: Kutasi Imre. Főszerkesztő: Vértési Arnold.

A hatvan utca elején vagy közepén egy két, vagy három

nagy szobából álló lakkely

kerestetik.

Értekezhetni Katz Jakab urnál Széchenyi-utczán. (278 1—2)

Arverési hirdetés.

Ezennel közhírré tétetik, miszerint a vagonbuktott Sötér Miklós esőtömögéhez leltározott különféle fűszerárucikknek, nevezetesen: rizskása, thea, rum, olaj, festékek, terpentin, halzsír, fűreisz stb. folytatolagos elárverezése folyó évi augusztus 13-dikán délután 9 órakor a Fröhner Bernát miklós-utczai házában levő raktárhelyiségben, — fog megkezdetni s a következő napokon folytatattatni; mire a venni kívánók ezennel meghivatnak.

Kelt Debreczenben, 1879. évi augusztus 10-én.

Zivuska Ferencz, tömegmondnok. (279 1—2)

FISCHER JAKAB látsszerész.

Debreczenben, főtér 1713-dik szám alatt.

Ajánlja a legelőnyösebben készített véd-szemüvegeit szemszennvedőknek, óv-szemüvegeit a látsszervek megkímélésére, halyog-üvegek mitűzött szemeknek. Mindennemű Logrnettek és Orrcsipők tetszés szerinti keretben, mint szaru, acél, békateknő, ezüst és arany kétszeresen metszett crystalü üvegekkel.

Minden szemüveg kiszolgáltatásánál a szem, illetve annak láttereje a legelőre vizagyzottabb módon kipróbáltatik. Egy ily szemvizsgáló készülék mindenkor rendelkezésre áll.

Zseb- és utazó tavasóvek.

tengerészi látsszóvek (marine Binocles), érczből készült uti legesulymörök. (Aneroid), mindenféle görcsövek, (Mikroskope), delectük, vízmérők (Libelle), folyékonykongsági mérők, mint Aroemeter, Sacharometer, stb., ujonnan bélyezett szesz felmérők, táblázattal, mindenféle hőmérők, mint orvosok, szobák, fürdők és kertek részére, manometer gózkazának, féképen minden optikai és mechanikai szakmába vágó tárgyak legjobb minőségben és legutányosabb árban kaphatók.

Vidéki megrendelések különös vigyázattal és pontossággal teljesíttetnek, ugyszinte igazítások is elfogadtatnak. (239 4—2)

Kazán és gépműhely

Debreczen, peterfia-utca 888-dik szám.

Alólirtak ajánljuk magunkat mindennemű új kazán és gépműnkákra, egyszersmind azoknak kijavítására. Szakavatott jó munkát és jutányos árak mellett gyors kiszolgáltatást kötelezvéen, a t. közönség becses megrendeléseit kérjük tiszteletteljesen

(173 20—?) Sternischa testvérek.

ad. 152. 3913—4149.

Hirdetés

A fő piaczon készítenő asphalt járdához 1100. l. méter szegélykő szükségetittek, a kövek hossza legalább egy méter, magasága 20. centiméter szélessége 30 centiméter, 2 oldalán faragott, végein lecskefelarkra egymásba illesztett, az utca sarkokra (11) félkör alakú a kapu bejárókhoz (62) — minden kapu előtt 2 darab 1.5 méter hosszú darabokban — hosszában bevéve legyen. Ezen kövek felelészben a megrendeléstől számítva 2 hét alatt, másik felelészben 4 hét alatt a helyszíneni átadás kötelezettsége mellett lévén szállítandók: felhívtnak a vállalkozni kívánók, hogy ide vonatkozó ajánlataikat minta kövel együtt f. évi aug. 12-ig beazárolag a városi mérnöki hivatalhoz adják be. Debreczen, 1879. augusztus 4.

A városi tanács.

(266) 3—3

Tisztelettel ajánlom a n. é. gazdaközönség figyelmébe a minden nagyságbani szelelő-rostáimat, valódi Mayer-féle Trieuröket szállítható rendkívülileg egyszerűsített

hordozható járgánnyal ellátott

SZEGES CSÉPLŐGÉPEIMET

melyek készletben megtekinthetők, továbbá mint bizományos felvállalom a

Ransomes Sims és Head-féle

szalma-tízeléshez berendezett mozdonyok és cséplő-gépek beszerzését, melyekre vonatkozólag felvilágosítással egész készséggel szolgálhatra állók.

Tisztelettel

Tóth Gyula

előbb Tóth Lajos és társa.

(252 5—5)

Vásári hirdetés.

Van szerencsém a nagyérdemű női-közönségnek becses tudomására hozni, hogy a

Lőrinczi vásáralatt

czégtéd-utca-i üzletomból

mindennemű nyári-, őszi- és téli női-felöltők, kész ruhák, szücsárak s női kalapok, a vásártéren bécsiutczában, a Kuncz-féle helyiségbe vannak áthelyezve, ajánlván azokat a nagyérdemű közönség szives figyelmébe.

Mély tisztelettel

Burghold V.

czégtulajdonos.

Fogfájás

csupán a FEYTONA

álta távolítható el, higgy de nézd meg kinek.

Debreczenben

Dr. ROTHSCHECK V. EMIL-nél.

Igérvények

a magyar királyi nyerevény sorsjegye

augusztus 15-ki húzásra

főnyerevény: 200,000 frt.

levonás nélkül

3 frt 50 kr bélyeggel együtt

az „páregyesületi tak. és hitelintézet”-nél

(271) 2—3

HENNEL SAMUEL

rézműives

DEBRECZENBEN.

Tisztelettel van szerencsém a nagyérdemű közönséggel tudatni, miszerint a mai kor kívánalmainak minden tekintetben megfelelő rész-miért nyitottam, a hol is minden és szakmába vágó réz mosó-üstöket, üst-házakat, pálinkafőző kis és nagy üstöket, szesz- és czukorgyár, zuhany-, gőz és kádfürdő berendezéseket, czinezett mosófazekakat, vert vasból készült vedreket, vízvezeteket réz- és vas-csővekkel, ugyszinte mindenféle konyha-edényeket ujonnan megeczineszték, a lehető legutányosabb árak és pontos kiszolgáltatás mellett eszközölöm, nem különben ócska rezeit a napi árfolyam szerint be váltok.

Debreczen, július hó 2-án 1879.

Hennel Samuel

kádás u. 1836. sz.

(249 3—3)